

Recsk –Bajpataki diabáz bánya létesítése tárgyában (Hrsz. 0211/2-0209/1-6) végzett Régészeti Örökségvédelmi vizsgálat és véleményezés

2006.

/Kutató: Fodor László régész/

Ügymeneti előzmények, valamint a vizsgálat terület rövid bemutatása és régészeti érintettségének ismertetése:

A Fanny Minerals Bt.(Recsk, Széchenyi u. 2.) megbízása alapján végeztem régészeti Örökségvédelmi Hatásvizsgálatot a fenti Recsk község DK-i területén lévő bányaterülethez.

A kérdéses bányaterület Recsk községtől DK-i irányban a Mátra-vonulatának keleti ÉK-i szélén helyezkedik el, amely már régóta ismert a diabáz kőásványi nyersanyag bányászatra alkalmas előfordulásában.

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Miskolci Regionális Iroda 470/1104/2/2006. számú határozata szerint a kijelölt bányászati területre „Örökségvédelmi Hatástanulmány” elkészítését írja elő.

A vizsgálati helyszín és környezetének rövid leírása:

Amint Sirok felé elhagyjuk Recsk községet-úgy az út baloldalán az Alsó-réthez érünk, amelynek északi részén és a Csevicze-patak folyik. Ezután még mindig az Alsó réten maradva a Martonka-laposra következik. Tovább műút mellett a Csevicze-patakok Parádi Tarna összefolyásánál (ún.Réz-közi- Nagy-kő közelében) az út és a patak is egy jelentős kanyar után Sirok irányába hajlik.

A hajlat másik , azaz a d-i oldalánál találjuk a régi kőrakodót, majd feletti már a Baj-pataki völgy kezdődik

Ezen területen a műszaki út és rakodó felett a Mátra felőli oldalnál találjuk az általunk régészeti szempontból vizsgált diabáz-bánya területét. Helyi elnevezésben nevével („Báj-patakként)is találkozunk.

Régészeti vonatkozású területek, lelőhelyek:

A Baj(Báj)-patak völgyében és közvetlen környezetében általunk ismert régészeti lelőhely nem található, bár a helytörténet a rézért való régi szomszédos falvak vetélkedésének helyszínéként is megjelöli.

Bejárásunk során a termelendő diabáz bányaterület közvetlen körzetében régészeti jelenségek nem mutathatók ki.

Meg kell azonban jegyeznünk, hogy tágabb területi részekre vonatkozóan vannak régészeti lelőhelyismereteink, sőt a fentebb említett Csevicze-patak mellett a Sirok Recsk fő közlekedési útnál az 1960-as évek második felében Szabó János Győző egri régész feltárt egy *Szláv-településre* utaló lelőhelyet, (**Recsk-Martonka**) amelyben temetkezések és település - maradványok is voltak. (L. Eger Dobó István Várm. Régészeti Adattára: Szabó J. Győző) (*Helyszn a bányaterület viszonyában jelölve a térképi mellékleten.*)

Továbbá a völgy mátrai oldalához mintegy 7-800 méterre található az ún. Kálitkó –Millinkó nevű ormos tető, amely a hagyomány szerint egykor Földvár volt. Ez ideig a mátrai várai nyilvántartásban nem szerepel. Valamint ugyancsak Mátra északi oldalán a Baj-patakhoz kb. egy kilométerre DNy-ra egy másik feltételezett erődítmény (talán őskori földvár lehetett ez is (Szederjes-vára). Ezt Pásztor József is megemlíti a Mátrai

várák ismertető kalauzában. (Az említett helyek jelölve a térképi mellékletünkön).

Véleményezés, javaslat:

Összegezve a fentiek alapján a *Baj-patak völgyének alsó részén lévő vizsgált diabáz anyagú bányaterület műveléséhez kijelenthetjük, hogy az ott végzendő munkák közvetlenül régészeti érdekeket nem sértenek.*

Azonban a tágabb környezetében vannak ismert és feltételezett régészeti lelőhelyek, ezért a bányaművelés bővítéséhez, nagyobb fedő termőrétegek eltávolításához kérni kell felügyeletet ill. régészeti véleményezést, dokumentálást.

Mellékletek: helyszínrajzi (1:10.000-es sztereogr. térképi jelölések

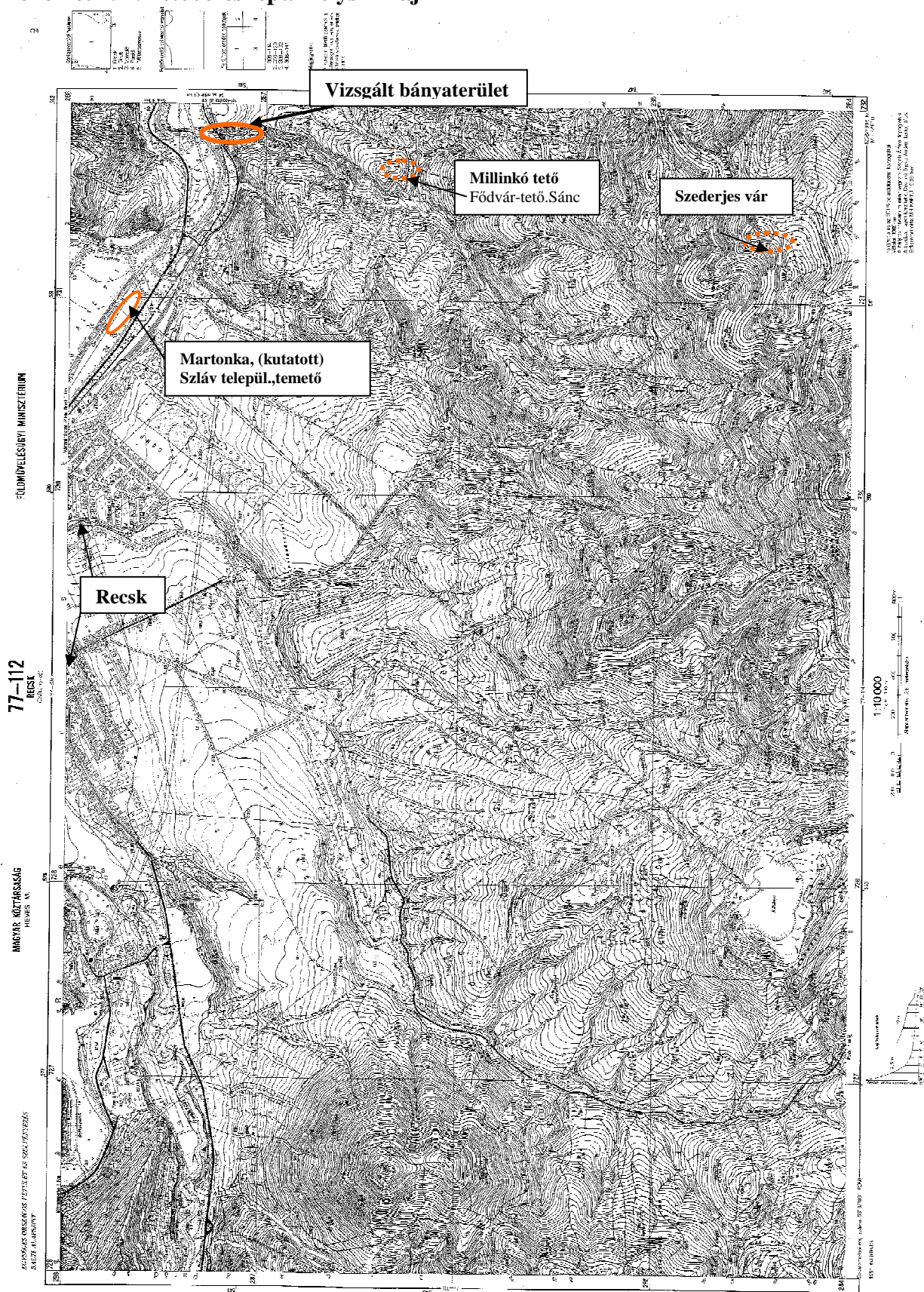
Eger, 2006. június 14.

(Fodor László)
régész múzeológus
tud. kutató

Recsk –Bajpataki diabáz bánya létesítése tárgyában (Hrsz. 0211/2-0209/1-6) végzett Régészeti Örökségvédelmi vizsgálat és véleményezés

2006.
/Kutató: Fodor László régész/

Melléklet 1. 1: 10.000-es lépt. Helyszínrajz

A bányaterület és a tágabb környezetében lévő régészeti fontosságú területek

Recsk – Bajpataki diabáz bánya létesítése tárgyában (Hrsz. 0211/2-0209/1-6) végzett Régészeti Örökségvédelmi vizsgálat és véleményezés
2006.

/Kutató: Fodor László régész/

Melléklet 1. A bánya és közeli környezete a jelölésekkel

1: 10.000-es lépt. Szter. térképszelv

